

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, József királyi herceg-utca 1.
(Bilin-bérház.) — Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRTI ÚJSÁG

Egyes szám ára: 4 oldalas 1 pengő
6 oldalas 1.50, 8 oldalas 2 pengő.

A győzelem, a szabadság, a béke ünneplése Debrecenben

A moszkvai rádió hírüladta a németek kapitulációját és a háború befejezését Berlinben ratifikálták a német fegyverletételi okmányt

A Debrecenben állomásozó szovjet csapatok, katonai alakulatok, a magyar honvédség, Debrecen város apraja-nagyja tegnap határozott lelkesedéssel ünnepelte a Szovjet-Unió és a vele szövetséges nemzetek győzelmét, a fasiszmus teljes leverésével most már véglegesen biztosított szabadságot és békét.

A debreceni szovjet parancsnoksághoz szerdára virradó éjszaka érkezett meg Németország teljes behódolásáról és a német haderő feltétel nélküli fegyverletéről szóló közlés.

Az éjszaka egyszerre mozgá-

massá vált. Színes rakéták röpkentek a májusi éjszakába, üdvözlések dördültek el a háború győztes befejezésének örömmegnyilvánulásaként.

A szovjet katonaság és Debrecen népe együtt készülődött a történelmi esemény megünneplésére. A vezetők úgy intézkedtek, hogy ünnepnapra nyilvánítják a szerdai napot, általános munkaszünetet rendeltek el, röpcédulákon hívják fel a város lakosságát, hogy lobogózzák fel a házakat és ünnepélyes demonstrációra gyűljenek az Arany Bika előtti térségre.

tal is, hogy örökre meg van semmisítve a fasiszmus az egész világon. Ma a népek nemcsak a nagy szovjet nép és a szövetséges népek, hanem az egész haladó emberiségnek a népei megjegyzik ezt a történelmi dátumot, mint olyan dátumot, amely a véres hitlerizmusnak a végét jelenti. Minket a fasiszmus feletti győzelemre nagy vezérünk, tanítómesterünk, Sztalin marsall vezetett. A mi hadseregünk és a szövetségesek hadseregei saját fegyverükkel a fasiszta állatot térde kéyszerítették. Ezután Kuznecov őrnagy ismertette azt az okmányt, amelyet úgy a szövetséges hatalmak, mint Németország képviselői aláírtak.

Plehanyan őrnagy beszélt a következők: Elvtársak! Üdvözlöm Önöket a mai ünnepnapon. A vörös hadsereg fegyveres győzelmével a germán fasiszta fenevadat térde kényszerítette. 1945 május 9-e szolgálni fog figyelemzetéssel azok részére, akik megtámadták a kétszázmillióss szovjet népet. A szovjet nép megmutatta ebben a háborúban a fronton, hogy legyőzhetetlen. Ez az ünnepség az összes népeknek ünnepsége lesz, akiknek drága a szabadság, drága a becsület és a szónak szabadsága. Ma szabadon beszélünk.

Mirkin százados azt fejtette ki beszédében, hogy a Vörös Hadsereg Sztalin marsall vezetésével megmentette a független és szabad népek becsületét és odanyújtotta minden népek barátságos karját, hogy megsemmisítsék a fasiszmust. Ez a május 9-e történelmi nap, amely igazságot jelent. A Vörös Hadsereg nagy utat tett meg. Soha el nem múló hálával emlékezünk meg azokról a hősről, akik saját életüket adták a becsületért és szabadságért.

Novikoff őrnagy arról szólt, hogy minden népek a szabadságát ünnepeljük a mai napon. Molotov elvtárs kinyilvánította azt, hogy a mi ügyünk az igazságos. Mi fogjuk megnyereni a háborút. Ma nemcsak a mi népünk, hanem az egész világ népei ünneplik ezt a napot. A német fasiszmus, a német machináció hadserege azt gondolta, hogy rövid idő alatt szét tudja venni a szoros szövetséget és rabokká teheti népünket. Most le vannak verve, nem sikerült tervüket végrehajtani s meg kellett zúdulni-

kat hajítani előttünk, a győztesek előtt.

Mindegyik szónok a Vörös Hadsereg és Sztalin marsall éltetésével végezte beszédét, amivel visszhangzott a tömeg, a zenekar pedig a szovjet himnusz és az Internacionálé játszott.

A magyar hadsereg szónoka

Dr. Körös orvosfőhadnagy beszélt azután:

— A béke — úgymond — amit régen vártunk, megjött (éjelenzés). Azonban ez a béke harc árán született meg. Ez a háború nem közönséges háború volt és a béke sem lesz közönséges béke. Ez a háború a szovjet hős nép, a Vörös Hadsereg jövődő háborúja volt. Nemcsak honvédő háború, hanem népek felszabadító háborúja és ez biztosítja az országunk és a béke nem közönséges béke lesz. Hogy ez hosszú ideig fog tartani. A szovjet nép hősiességén, áldozatkészségén meg kellett törnie a fasiszmus fenevadnak, mert a szovjet nép egy igaz ügyért harcolt, a népek szabadságáért. (Éljen és taps.) Sztalin marsall

tudta azt, hogy győzni kell és tudta, hogy győzni fog a szovjet nép. Ma látjuk, hogy az ő politikája helyes volt és helyes lesz ezután is. Az, hogy a háború mit hozott ránk, azt látjuk, azonban ebből látnunk kell azt is, hogy ez a háború nemcsak pusztulást hozott ránk, hanem egyebet is, meghozta a magyar nép és a többi népek szabadságát is, akik csatlakoztak a dicső Vörös Hadsereghez.

Köszöntjük a dicső Vörös Hadsereget és a szövetséges hatalmakat, akik segítségére siettek a szovjet népek, a Vörös Hadseregnek, mert látták, hogy igaz ügyért harcol. Köszöntjük a dicső orosz hadsereget és a nagy Sztalin marsallt. (Éljenzés.)

Óry főispán beszéde

Óry István főispán mondott ezután lelkes beszédet a következőkben:

— Kedves testvéreim, orosz és magyar katonák! Elérkeztünk ahhoz az időhöz, hogy a világ népei a békét ünneplhetik. Ünneplhetik pedig a Nagy Szövetséges Nemzetek hősiességét és győzelmes harcát után. Ezért a magyar nép részéről hálátel szívvel gondolunk mindazokra, akik megszabadították bennünket a háború borzalmaiból és visszaadták nekünk a szabadságunkat. A magyar nép nagy

többsége sohasem értett egyet a mostani háborúval, hanem a német erőszakosság és terror hajította abba. Azt az igaz barátságot, amit megkezdünk a szövetséges hatalmakkal, elsősorban a nagy Szovjet-Unióval, tovább folytatjuk — kérjük őket, hogy bennünket továbbra is támogassanak. Eljenek a szövetséges hatalmak! Eljen a demokrácia!

Eljenzés kísérte Óry főispán szavait, majd Szabó Kálmán polgármester mondott beszédet:

Szabó Kálmán polgármester beszéde

— Hat évvel ezelőtt Berlinben egy örült gondolat lángra lobbantotta a háború gyilkos fúriáját és elindult egy vérzivatar az egész világon keresztül, amely az emberek százazreit vitte bele a háború örületébe. A német imperializmus a maga mindent elnyomni akaró fanatizmusával végig gázolt Európán és a többi ország részeken is mindaddig, amíg a szövetséges nagyhatalmak, köztük a dicsőséges Vörös Hadsereg, az angol és amerikai hadsereggel karöltve le nem gázolta Hitler bűnös bandáját, s tegnapelőtt ugyanebben a Berlinben ratifikálták a minden feltétel nélküli megadását és a demokráciáért küzdő hatalmak — el kell ismerünk, sok vér és anyagi áldozat árán —, de letörték a sátnán fázatának minden erőlködését.

— Ma, amikor a feltétel nélküli fegyverletételi ünnepét ünnepljük, gondoljunk hálásan azokra a hősről, katonákra, tisztekre és tábormunkókra, s államférfiakra, akik — higyük örökre — megszabadították az emberiséget a

háború irrtózatos borzalmaiból.

— Szabad népek módjára kell, hogy éljünk tovább egy demokratikus átféjlődés keretében, amikor felépíteni kell az országot úgy fizikai, szellemi és lelki téren, hogy lépést tarthassunk a művelt nyugat demokratikus népeivel és egyengethessük a békevel bekövetkező jobb, becsületebb, emberibb életlehetőségeket.

— Szívünk teljes melegével köszöntöm Debrecen város közönsége nevében a dicső Vörös Hadsereg minden egyes katonáját és tisztjét és mondom köszönetet Sztalin marsallnak és a vele egyesült Szövetséges Hadseregnek azért az emberfeletti fáradozásáért, amivel a fasiszmus erejét megtörték, egyszer s mindenkorra lehetetlenné tették és megnyitották az utat a népeknek a béke, a szabadság és a boldogság felé.

— Eljen a béke! Eljen Sztalin marsall! Eljen a Szovjet Hadsereg és a vele egyesült Szövetséges Hadsereg!

40.000 ember a főtéren

Délután már 10 óra előtt hosszú sorokban kigyűzött a tömeg az Arany Bika előtti térra. Felvonultak a Debrecenben állomásozó szovjet katonák és tisztek, a lábbadozó sebesültek, a honvédség tiszti küldöttsége és osztagai, akiket nagy lelkesedéssel éljenzett a közönség. Felvonultak az összes szakszervezetek zászlói és különböző jelmondatokat tartalmazó táblák alatt. A tömegben sok helyen feltűnt Sztalin marsall képe. A felvonuló orosz és magyar katonák felé virágokat dobáltak. Kivonult a honvédszenekar és eljötték az összes debreceni népzenezők. Felvonult a menetben egy autó, ráhelyezve egy nagy Sztalin-kép virágfüzérekkel díszítve.

A hősi halált halt szovjet tisztek emlékműve előtt emlevényt állítottak fel, melyet vörös és nemzetiszínű zászlókkal és fenyőággal díszítettek. Itt helyezkedtek el a magasrangú szovjet tisztek, élükön Nikolaj Nikolajevics Dzsán polkovnik (ezredes) városparancsnokkal.

Az ünnepély kezdésének időpontján az egész főtér a Nagytemplomtól a Kistemplomig emberdélvől volt borítva. Közel negyveezer ember volt jelen. A tömeg sorában viharosan éltették a vörös hadsereget, a szövetséges hatalmakat és Sztalin marsallt.

A honvédszenekar és a népzenezők indulókat és orosz, kuruc nótákat játszottak.

A Vörös Hadsereg szónokai

Elsőnek Dzsán ezredes szólott a megjelentekhez a következőkben:

Elvtársak! Tisztek, katonák, őrmesterek, nők, magyar nép! Ma mittinget rendezünk annak tiszteletére, hogy győztes hadseregünk a szövetségesekkel egyetemben megnyerte a háborút. Térde kényszerítettük a fasiszta állatot, hogy letesse a fegyvert és alávesse magát azoknak a követelményeknek, amelyeket az egyesült népek neki támasztanak. Németország szét van verte. Tegnap éjjel megkötötték a szerződést, alá van írva és felszólították, hogy tegye le azonnal a fegyvert, adja meg magát. Ez annak köszönhető, hogy bátor vezetők élén a győzelmes Sztalin marsallal győzelemre vezető bennünket. Ma ez egy híres nap, amikor az egész nép az egész világon megjegyzi ezt a történelmi pillanatot, amikor a német állam, ez az átkozott fasiszta mégis letette a fegyvert. Az egész világ megjegyzi arról, hogy a szovjet nép megszabadította a világot abból a veszedelemből, amelybe Hitler belekergette. Ez az emlékezőes nap megmarad az egész földtekén. A

szovjet nép, a vörös hadsereg be tudta bizonyítani, hogy ő nem akar idegen területeket és kezét nyújtotta azoknak a népeknek, amelyek ennek a fasiszta állatnak az igája alá kerültek. Most ez a nép ma mindenütt ünnepel és egyszerűs mindenkorra végzett a hitlerizmussal. Többet fasiszmus nem lehet és nem is lesz, megsemmisült mint egy átkozott kutya. Az egész földetke meggyőződhetett, hogy a szovjet nép szabadította meg őket, hogy éhessék a maguk szabad, független életüket.

Eljen a hatalmas győztes vörös hadsereg, éljen a mi tanító nagy mesterünk, Sztalin marsall!

Kuznecov őrnagy a következőket mondotta: Elvtársak! E napon a munkás és paraszti szovjet népek és szövetségesek a világot megszabadították a német hódítóktól. A május 9-i nap történelmi nap, nemcsak a szovjet nép történetében, hanem az egész emberiség történetében.

A mai nap híres azáltal, hogy a véráztatott háború, amelyet a németek felidéztek, véget ért. A mai nap bevonul a történelembé azáltal

A pártok szónokai

Ezután a pártok szónokai beszéltek:

Szabó István a Kommunista Párt részéről szólott: — A Vörös Hadsereg, a szovjet nép hőiesen küzdött a barbár fasizmus megsemmisítéséért, az egész világ haladó emberiségéért. Miben rejlett a Vörös Hadseregnek ez a hatalmas ereje? Abban, hogy a Szovjetunióban, ahol ötvenféle nemzetiség él, minden nemzeti-ségnek egyenlő jogai vannak. Az ötvenféle nemzetiség egy erődé, s az egész szovjet nép és Vörös Hadsereg hőseivé tudott válni a német fasizmus elleni harcban. Mi nem állhatunk büszkén a győztes Vörös Hadsereg és szövetségesei mellé, mert ebből a szabadságharcból a mi nemzetünk nem vette ki részét. Azonban itt van az idő, hogy jóvá tegyük a múlt hibáit.

Első esetben történt meg az, hogy a Szovjetunió, a Vörös Hadsereg Sztálin vezetésével, megadták a lehetőséget részünkre, hogy országunk önálló, független és szabad lehessen. Az egész magyar népek, amely egységesen kell, hogy felsorakozzék a magyar népi demokrácia oldalán, melyet a Vörös Hadseregől kaptunk, az egész magyar népek kell felsorakozniok azok ellen, akik országunkat rombadöntötték, akik felelősök azért, hogy a magyar népet katasztrófabá vitték.

Antalfy József nemzetgyűlési képviselő, a Szociáldemokrata Párt részéről szólott:

Hála a szövetségeseinknek, hogy hozzáutaltak bennünket ehhez a szép naphoz, meg tudtuk ezt érni. A Vörös Hadsereg lezsurta a sárkányt. Most a magyar dolgozó-vegyék a fegyverek helyett a szerszámokat kezükbe és dolgozzanak a békeért. Építsük nagyra újra nemzetünket, hogy minél szebb legyen, minél díszesebb legyen országunk, hogy a szövetségeseinkkel, a Szovjetunióval, a többi más nemzetekkel karöltve együtt békében élhessünk.

Lada Ferenc a Szakszervezetek nevében beszélt:

Megígérjük, hogy a romokból új egészséges demokráciát Magyarországot építünk. A Szakszervezetek nevében kérlek benneteket, segítsetek, hogy mielőbb a sebetek behesszük és beszüntetjük, szeretetben élhessünk. Na gondoljátok többet arra a bűnre, ami lebejtett a pusztulásba bennünket.

Kondor Imre, a Nemzeti Párt részéről szólott:

Ma Debrecenben is — úgy mond — mindenki, aki a hat éves rabsgal undorral utasította vissza, bátran hitet tehet amellett, hogy hat éven keresztül várta a felszabadító Vörös Hadsereget, hogy végre elsodorja felettünk azt a reakciós fasizma uralmat. Hogy ma itt lehetünk ennél a békeünnepnél, azt elsősorban a felszabadító Vörös Hadseregnek köszönhetjük, amelyik visszaadta a munkásnak a jogot a munkához és amelyik lehetővé tette, hogy a munkás paraszt az idén ezer év óta először a saját földjét művelje. Ezért vagyunk hálásak ennek a hadseregnek, de hálásak vagyunk a szövetséges hadseregnek

VILLANYSZERELÉSI anyagokat, GRAMMAFON alkatrészeket, MŰSZEREKET vesznek. MAYER cég KÖSSUTH-utca 13. sz.

Fuvarozást vállalok
Vilákre és helyben Feldmann Imre
József királyi herceg-utca 60.

Aranyat, ezüstöt, brilliánst a legmagasabb áron vesz. Kollár órák Kossuth-utca 4.

is, akik ezt a szabadságot a magyar népek is kivívták.

Dr. Rényi Andor a Független Kisgazda Párt nevében a következőket mondotta:

— Ez a tér, — mondotta —, amelyen ünnepezzük a győzelem és a béke ünnepét, méltó arra, hogy ezt az ünnepet itt ünnepezzük meg, mert ennél a ténél a református Nagytemplom harangja, Rákóczi harangja, annak a Rákócziinak a harangja szól, aki a magyar nép függetlenségéért és szabadságáért harcolt. Itt van Kossuth Lajosnak a szobra is ezen a téren, aki szintén az elnyomás ellen, a szabadságért küzdött, itt van a Bocskay emléktáblán a gályarabságra hurcolt papok emlékműve, akik az elnyomás ellen küzdöttek. Az elmúlt évtizedek bűnös kormányai, a magyar nép bűnös vezetői sodorták bele az országot ebbe az átkos háborúba. Méltó hely Debrecen a győzelem és szabadság megünneplésére. Méltó hely Debrecen azért, hogy a nemzeti kormány itt teremtesse meg a demokráciát Magyarországon alapvető törvényeit, itt teremtesse meg a Népbíróságot, amely majd végzést fog a reakciós múlt büntésével, itt teremtesse meg a földreformot, amely kivészi a feudálisok, az ezerholdasok, a tízezerholdasok kezéből a földet és a nép kezébe juttatja.

A polgárságot a francia forradalom szabadította fel, a szabadság, az egyenlőség és testvériség jelszavával. Ezeket a jelszavakat országunk bűnös vezetői az utolsó évtizedekben lábbal tiporták. Csendőrszuronyokkal nyomták el. Ezek a szobrok itten, a Kossuth szobor, a szovjet tisztok hősi emlékműve arra kötelez bennünket, hogy ne engedjük a reakciót újra felbújni. Éljen a demokrácia független Magyarország, éljen a béke!

A Polgári Demokratikus Párt nevében Dusica Ferenc lelkész beszélt:

A háborúnak vége! Eljött az a nap, amelyen a békeért áldozhatunk. A háború és annak vétkes megindítója, a fasiszta Németország véres vonaglásokban összeomlott. Milliók és milliók átka hull rá, mert sok keserűség, sok a gyász, sok a halál, amely mind ómiattuk lett.

Kovács Sándor a Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség részéről beszélt és megemlékezett azokról a szovjet hőökről, akik nemcsak a Szovjetunióért, hanem az egész világ népének a szabadságáért és függetlenségéért estek el.

Ezután Gál Lajosné a Szociáldemokrata Párt női szervezete részéről szólott még:

Fogjuk meg egymás kezét, esküdünk meg, hogy soha többé nem engedjük férjeinket, gyermekeinket idegen érdekekért a vághódra vinni, békére, szabadságra neveljük gyermekeinket és a világ összes proletár gyermekeit. Éljen a világ béke!

Minden szónok Sztálin marsall és a Vörös Hadsereg éltségével végezte szavait, amire a tömeg ezerszeres éljennel válaszolt.

Tisztelgés a hősi halottaknak

Az ifjúság szónoka, Kovács Ferenc MADISZ elnök, beszéde közben felhívta a megjelenteket, hogy kalaplevéve áldozzanak a szovjet hősi halottak emlékének. Mindenki a Hősi Emlékmű felé fordulva fesszes vigyázz-ban fejezte ki kegyeletét. Az egyesített cigányzenekarok Beethoven „Gyászinduló”-ját játszották el, majd a katonazenekar orosz gyászzeneket intonált.

Valahol a Volga mentén...

A szónoklatok elhangzása után kedves jelenet következett. Varga Sándor, az ismert dalénekes nagy siker mellett énekelte el a „Valahol a Volga mentén...” dalt. Olyan hatalmas tetszést váltott ki a hallgatóság körében az énekszám, hogy Varga Sándornak meg kellett ismételnie.

Diszmenet és felvonulás

A nagy győzelmi és békeünnepség lezajlása után demonstrációs díszfelvonulás következett a főútvonalon végig a pályaudvarig. Taps, éljenzés, hurrá-kiáltások közepette vonult el a szovjet had-

sereg több alakzata. Majd a demokráciás magyar honvédség tagjai következtek lelkes taps és éljenzés közepette, ahogy fegyvelmezett sorokban, fesszes díszlépésben elvonultak a közönség sorai között. Követték a pártok, szakszerveze-

tek, testületek, hivatalok csoportjai zászlóerdő alatt, a honvédszenekar és népzenezők zenekarának pattogó indulóra mentek végig a főútcán.

Május 9-én éjjel után 1 perccel véget ért a háború

Prágában és környékén még utolsó este is vér folyt Zágrábba benyomultak a jugoszláv csapatok

London, május 9. (MTI) Európában hivatalosan tegnap virradó éjszaka éjjel után egy perccel véget ért a háború. A szabad világ minden részében haladó istentiszteleteket tartottak és ünnepelték az egész felszabadított emberiség. Moszkva tegnap közölte a háború hivatalos befejezésének hírért és nemzeti ünnepé nyilvánította.

Tegnap hatalmas tömeg tüntetett a londoni utcákon. Az emberek hajnalig énekeltek és éltepték a királyt és a királynét, majd a miniszterelnökségi palota elé vonultak, ahol Churchill miniszterelnököt ünnepelték. Az ünnepség éjjelkor látogatott a király és királyné, kik lelkesen intettek a tömegnek.

VI. György király este népeihez intézett rádióüzenetében hálát adott a Gondviselőnek, hogy az Egyesült Nemzetek megnyerték a háborút, majd elismeréssel adózott a brit birodalom különféle szolgálatait teljesítő polgárainak. VI. György király a lengyel köztársasági elnöknek szóló táviratában nagy elismeréssel adózott a lengyel hadseregnek.

Eisenhower és Montgomery tábornagok katonáinak köszönetet mondottak a pompásan végrehajtott hadműveletükért.

Néhány órával azután, hogy Sztálin marsall napiparancsban jelentette Drezda elesét, a moszkvai rádió hírül adta Németország kapitulációját. A mai napot nemzeti

ünnepé nyilvánították a Szovjet-Unió egész területén és hatalmas arányú díszfelvonulások tartottak a háború befejezésének megünneplésére.

Kedden éjjel Berlinben ratifikálták a német fegyverletételi okmányt. E közben Ausztriában ezrelv szedték össze a német hadifoglyokat és a szövetségesek még néhány helységet elfoglaltak, köztük Klagenfurtot.

Jugoszláviában Tito marsall csapatai teljesen felszabadították Szlovéniát és benyomultak Zágrábba.

Prága az egyetlen szövetséges főváros, ahol még kedd este is vér folyt. A fegyverszünet és az ismételt fegyverletételi parancsok ellenére a németek sok helyen ellenálltak és valóságos mészárlást rendeztek a cseh falvakban és városokban. Szardán kora hajnalban a prágai rádió ezt mondta: „Az ágyúdörgés, melyet a Studióból tisztán lehet hallani, bizonyítja, hogy az éjjel után érvénybe lépő fegyverszünet ellenére a szombaton megkezdett gyilkosságokat valóságos vérfürdővé akarják kiterjeszteni.

Prágai rádió korábban jelentette, hogy a németek letették a fegyvert, a csehszlovákiai német haderők főparancsnoka aláírta a fegyverletételi egyezményt és elrendelte, hogy csapatai vegyék fel a harcot mindazon német egységekkel, melyek a fegyverletételi parancsok nem engedelmeskednek.

Május 9. nemzeti ünnep a Szovjet Unióban

Moszkva, május 9. (MTI) A Szovjet-Unió Legfelső Tanácsa Presidiumának rendelete: A szovjet nép a német hódítók ellen vívott nagy honvédelmi háborúja győzelmes befejezésének és a vörös hadsereg történelmi győzelmeinek emlékére ahól az alkalomból, hogy a háború Hitler-Németország teljes szétverésével végződött, május 9-ét általános nemzeti ünnepé, a győzelem ünnepévé nyilvánítottuk. Május kilencedike egyúttal mun-

kasziáni nap lett. A Szovjet-Unió Legfelső Tanácsa Presidiumának elnöksége nevében Kalinin és Gorkij.

A Szovjet-Unió népbiztosi tanácsa elrendelte, hogy május 9-én, az általános nemzeti ünnepén és a győzelem napján az összes állami és társadalmi intézménynek önállóan tiszteletet kell adni a Szovjet Szovjet Köztársaságok Szövetségének lobogóját.

Jegyzőkönyv a német kapitulációról

Moszkva, május 9. (MTI) A német fegyveres erők feltétlen kapitulációjára vonatkozó jegyzőkönyv így szól:

1. Mi aláírtuk, akik a német hadsereg főparancsnoksága nevében járunk el, készségünket fejezzük ki az iránt, hogy az összes földi, tengeri és légi erőink, valamint összes erők, amelyek német parancsnokság alatt állnak, feltétlenül adják meg magukat a vörös hadsereg főparancsnokságának és egyidejűleg a szövetséges expedíciós hadseregek főparancsnokságának.

2. A német hadsereg főparancsnoksága haladéktalanul parancsot ad az összes német földi, tengeri és légi erők parancsnokainak, valamint az összes német vezényelet alatt álló erőknek, hogy 1945 május 8-án közép-európai idő szerint 23.01 órakor szüntessék be harci tevékenységüket, maradjanak tartózkodási helyükön és hajtsák végre a szövetségesektől kapott parancsokat, adjanak le minden fegyvert és haditulajdonát a szövetséges főparancsnokság által kijelölt megbízottaknak. Ne pusztítsák el és ne rongálják meg a hajókat

és vízijárműveket, a renitlőgépeket, azok motorjait, a renitlőgép- és hajótesteket, berendezéseket és gépeket, hadfelszereléseket, készleteket és általában semmiféle háborús katonai vagy technikai eszközöket.

3. A német hadsereg főparancsnoksága haladéktalanul kielieli a megfelelő tiszteket és biztosítja az összes következő parancsok teljesítését, melyeket a vörös hadsereg főparancsnoksága és a szövetséges expedíciós erők főparancsnoksága kiad.

4. Ez a jegyzőkönyv nem zárja ki azt, hogy ezen egyezményt más okmánnyal cseréljék fel, melyeket Németországra és az egész német fegyveres erőkre vonatkozólag az Egyesült Nemzetek maguk, vagy pedig az ő nevükben kötnék.

5. Abban az esetben, ha a német hadsereg főparancsnoksága, vagy a vezényelet alatt álló valamely fegyveres erő nem teljesíti megfelelően, úgy a vörös hadsereg főparancsnoksága, valamint a szövetséges expedíciós erők főparancsnoksága olyan büntető intézkedéseket fog tenni, vagy úgy fog

eljárni, ahogyan azt szükségesnek tartja.

6. Ezt a jegyzőkönyvet orosz, angol és német nyelven állították ki. Kizárólag az orosz és angol nyelvű szöveg tekintendő irányadónak.

Aláírták Berlinben 1945 május 8-án a német hadsereg főparancsnokság meghatalmazottjaként Keitel és Friehburg tábornokok.

Jelen voltak a vörös hadsereg meghatalmazásában Zsukov, a Szovjet-Unió marsallja, a szövetséges expedíciós erők meghatalmazásából Tedder, a légi erők főmarsallja. A jegyzőkönyv aláírásánál mint tanúk jelen voltak Spaatz tábornok, az Amerikai Egyesült Államok stratégiai légi erejének főparancsnoka, DeLatre de Tassigny tábornok, a francia hadsereg főparancsnoka.

A moszkvai rádió bejelentése

A moszkvai rádió szerdára virradó éjjel 1 órakor proklamálta a háború győzelmes befejezését. Bejelentette, hogy Berlinben megtörtént a német fegyverletételi ratifikálása; a megvert német haderő feltétel nélkül kapitulált a Szovjetunió és a Szövetségesek haderői előtt.

Nincs zsírod? TERMELJ NAPRAFORGÓT
Gondolj a holnapra is.
Magyar Közellátásügyi Minisztérium

Szappannak való zsíradékot fagyút, olajat veszek SALGÓ szappanüzem
Ajánlatokat ADORJÁN LÁSZLÓ céghez. Ferenc József-u. 83. (udvarban)

Magas napi árat fizetek szövetért, vászonért, szőnyegért. Ugyanott kicsiben és nagyban eladok. BENKŐ EMIL
Textil kereskedő Piac-u. 59.

Női szandál, selyem harisnya, zokni, cérna ÁDÁM és VAS
Csapó-u. 30.

Vagyonmentő, Bádógos-u. 1

A németek Prágában megszegtek fegyverszüneti kötelezettségeiket

Az amerikai rádió jelentése szerint a németek általában mindegyik megmaradt a fegyverletélésben vállalt kötelezettségeiket és mindhárom nagyhatalom ellen beállították az ellenállást. Kivételt csak Prága képezett.

A prágai rádió jelentette, hogy a német csapatok Prága polgári lakossága ellen fegyveres merényleteket hajtottak végre. Később szovjet csapatok nyomultak be Prágába és egy magasrangú szovjet tiszt üdvözlő beszédét intézett rádió útján a lakossághoz.

A prágai rádió néhány órával később jelentette, hogy német gépek bombázták a cseh fővárost.

Egy amerikai újságíró drámai beszámolója a német fegyverletélés történelmi pillanatairól

Egy amerikai újságíró izgalmas képekben írja le a fegyverszüneti szerződés aláírásának lefolyását. Fröhdeburg flottaparcnok, írja, már szombaton megérkezett Eisenhower tábornok főhadiszállására. Itt a régi nagy lemez tette fel, hogy tudniillik Németország csak a nyugati szövetségesek előtt hajlandó letenni a fegyvert. Fröhdeburg ajánlatát természetesen ridegen visszautasították. Mivel Fröhdeburgnak nem volt meghatalmazása a teljes fegyverszünet aláírására. Döntül tengernagyhoz fordult, akinek képviselőként vasárnap délelőtt megérkezett Jodl tábornok.

A fegyverletélés aláírásának aktusa vasárnap éjjelkor történt Eisenhower tábornagy dolgozószobájában. Előzőleg a szobában tartózkodtak az amerikai, angol és szovjet hadseregek magasrangú megbízottai. Kevéssel éjjel előtt lépett a szobába Jodl és

Fröhdeburg tábornok.

Jodl tábornok egy írrok tollszárával aláírta Németország felétét nélküli kapitulációját. A történelmi okmányt négy eredeti példányban írták alá. Aztán Jodl felélezte.

Drámai, izzó pillanat volt ez. Schmidt tábornok egy pillanatra sem vette le tekintetét Jodlról. A német tábornok nem sokáig bírta Smidt tábornok tekintetét. Lehajtott fejtét. Csend volt.

Aztán Jodl felállt és kijelentette: Tudatában van annak, hogy ezzel az aktsussal a német hadsereg és a német nép sorsa a győztesek kezében van. A legyőzött hadsereg és nép számára kíméletlen elbánást kért a szövetséges hatalmaktól.

Jodl szavaira senkinek sem válaszolt. A német megbízottak néhány pillanattal csendben ültek, aztán felálltak és sietve elhagyták a szobát.

Képek Berlin végnapjaiból

Beszélgetés egy szemtanúval

Az elmúlt napokban Debrecenben érkezett egy művész, aki Berlinben átélte az ostromot. Érdekes élményeit így beszélt el.

— Himmler, a hírhedt SS vezető az ostrom megkezdése előtt egy héttel, lepedőnagyságú falragaszokon adta ki a rendelkezést, hogy Németország szívé, Berlin, az utolsó házig védeni kell! Ezben felszólította a fegyverrel rendelkező férfiakat, hogy partizánkodjanak s ha máshonnan nem a háztetőkről lövik az ellenséget. Ez emberek sötét és kedvetlen arca olvasták a plakátokat — már azok, akik ki mertek bújni — mert az áruvédők ekkor már szinte percenként robbantak az utcán. Az oroszok egészen közelről lövtek Berlinre. Ezek helyére az USA Kínót írta az Unter den Linden, akkor mikor szelfolya volt. — Őrjárat pánik keltezték a közönség felvezetésére menekült és ottál kezdve árva tartott minden filmszínház és egyéb szórakozóhely.

— Mikor Berlinből már csak pár kilométerre járt a Vörös Hadsereg, a berlini lakosság idegeli mattóságát fejezték. Az éhségben maradt nincsk túlszűrttsége is nagyban növelte az idegességet. Mert mint minden ostromlott városban itt is idehúzódott a lakosság az ostrom elől, a külvárosok esk az volt hogy itt felesleggy növel rendelkeztek mint méhok tekintve hogy a nagymértékű bombázások alatt még az eső betonvályók is elmozdultak. Ezért kellett ezúttal kibíratatlan szűfőltés a nincsekben. Pedig azvalat sem engedték kihozni még a hentesek is összeszedhették sodronvok felhúdtak s őszaka is csak a csere mek és őregek kontak szűfős fekvőhelyet. A nincselők lefelől pár órára dülhettek le a szűfőkön, váltottatva egymást a kényelmesebb fekvőhelyeken. A főzést is beosztott sorrendben végezték a bizony két-három nap múlva már a háztartásoknak csak kellett közhelye hogy az ősszűfők közüli németek a feltűnéség ne járuljanak... Régi barátok váltak az új ellenségekkel ezzel szemben vadidegen emberek kerültek szor barátságba egymással egymás között még az élményeseket is, amelyek bizony szűfőkön volt mindenkinek.

— Mert csak közvetlenül a Berlin ellen irányuló támadás előtt osztották szét az utolsó élelmiszerkészletet. — Akkor mikor már nem tudott holvésebben nem maradt mindenki órákig sorbarendelni tekintve hogy ekkor már állandóan feltek a lélekcsók. A gépek szakadatlanul lebombázták a város másra feltek fegyverekkel a szűfők hüllt a golyó az utcai fűtőkötő emberekre is. Így aztán csak kevés berlini család mondhatta el, hogy bővé-

ben van a tartaléknak nagyon sokan éheztek mindaddig, míg a bevonuló orosz katonaság kenyérral és konzervvel el nem látta őket. Csodálatos, de így van, Berlin lakosságának háromnegyed része meggyűlölte az orosz katonákat. Legalább kibíratunk az odukból — mondogatták. És akadnak közöttük sokan, akik önként ajánlották fel lakásaikat abban a reményben, hogy így némi élelmiszerhez jutnak. Péleg kenyérhez! Mert rendszeres már hetekkel előbb nem volt, a pekek kornával keverték a lisztet s bizony zsakóval kellett a fejadagért menni. De még így is közelhárolt az utulek előtt s boldog volt, aki megkapta szűfős adagját.

— Az éhezés olyan nagymértékű volt, hogy még a pinóébl is kikérte az emberleket. Golyózáporban futottak a kerületek népkonyháira, ahol egy tányér fűzleket kanott minden éhez. Ugyanelekor a Friedrichstrasse és Unter den Linden modern héralpaltinak luxuskényvellemmel felszerelt, bombázott pinóéblben még lég közé szomogott osztrizát is találtak a bevonuló orosz csapatok s mindzt a pazar kenyémet, ami az osztrigához jár... Az utúkon és ablakokon a neszőző szűfűvek egész léteje légett a vastag perzák horították a pinó cementpadláját is. A kerületeken szűfőhált selvémpárnák mindenütt, villágvető rádió gramofonnal, villanyfűző házigenerátorral a fehérekönves szakéknövel éppen úgy, mint fent a régi konyhában. A lakók nagy része csak azért nem menekült el ezekből a luxus házakból, mert már nem volt hűlési rá... A hűlések frissen omlintelve, illatos és hűdítő ponzvolákban fogadták a bevonuló oroszokat a férfiak mosdószoba hártásos szűfűveretével. Hűléssel és élelmiszerrel. De a kedvesekből hártásos volt. Az oroszok a felhalmozott élelmiszerkészletet, a tőre pekek már az első támadás és szűfűzötték a munkásszűfűzést hártól kiázták, akik kiázták a konyha, lengeve öntötték a dindalmas Vörös Hadsereg katonáit ezért a egyszerű gesztusért.

— Gáhbels többézt megfenveztette a Berlinleket, ne merének febré zűfűt kiírni és ne merék szűfűvelsen fogadni az ellenséget mert megtorlás lesz a vége. De ővéltek az emberek nem féltek a megtorlástól, az erődő ártaként hárták, még a német katonák ott felekedés alatt kiírtek a febré lehozott volt olyan ház, phonót egészenen kiírtek a katonáktól, hogy ártásosak a hore befejezést. Sajnos a polgári lakosság ellenállás nem volt elegendő arra hogy Berlin megmentse, Berlin, már az a rész.

amelyik aranylag épen maradt a bombázások alatt, romhalmazzá vált. A leghosszabb és legforgalmasabb utcaja, a Friedrichstrasse, három nap és három éjjel égett. Éjszaka félelmetes és mégis lenyűgöző látvány volt az égfelől lobogó fénycsóva, amelyet a tüzelőoltóság próbált oltani, eredménytelenül. A kancellári palota már a bombázások alatt erősen megsérült, de még javítható állapotban maradt. — Na romhalmaz. Erődde alakították át. Itt harcolt az a német SS alakulat, amelynek Hitler volt a parancsnoka.

Égőféllel mérő ószkás gerendák, koromos aranyozások, elszennesedett bútorok merednek ki a kő és téglatornyok között. Elpueztult a sok antik érték, a bécsi Burgból átszállított gobelinek és aranyozott trónszékek, s mind az a rengeteg és felbecsülhetetlen értékű műzális kincs, ami a világ kultúráját lett volna hivatva szolgálni. Most mindezekből semmi se maradt, csak romok... romok mintha szimbozálalni akarnák a hitleri Németországot... Simon Margit.

Öttagú tanács lép a Nemzeti Főtanács helyébe

Az öttagú kormányzótanács gyakorolja az államfőt megillető jogokat

A nemzeti élet nagy változása, a felszabadulás, sok olyan kérdés merült fel, amelyet átmenetileg rendezni kellett, de amelyeknek végleges rendezése későbbre maradt.

Ezek közül a kérdések közül már az első pillanatokban kiemelkedett az államfői jogkör gyakorlásának kérdése. Ezt a jogkört átmenetileg részint a nemzetgyűlés elnöksége, részint a nemzetgyűlés politikai bizottsága töltötte be, azonban később szükségesnek látszott, hogy a nagylétszámú, nehezen összehozható politikai bizottság hajáskörét valamely szervre rábuzázza. Így alakult meg a Nemzeti Főtanács, amely ha nem is az államfői jogok teljes egészét, de az államfői jogok leglényegesebb részét gyakorolta. Ezek közé tartozott a miniszterelnök felmentése és kinevezése, a kegyelmezési jog, a katonakötelesek, illetve a katonák külföldre való szállításának engedélyezése stb.

A Nemzeti Főtanács azonban néhány ponton önmagával is ellentétbe jutott. Így például a Nemzeti Főtanácsban résztvesz a miniszterelnök is, ugyanakkor viszont a lemondó miniszterelnökek a felmentést szintén a Nemzeti Főtanács adja meg. Ilyen eset nem fordult még elő, azonban mégis szükségesnek látszott, már csak az államfői jogkör teljesítésének gyakorlása miatt is, a kérdés végleges

rendezése.

A nemzetgyűlés elnöksége Bölöny József pécsi egyetemi magántanárt bízta meg olyan javaslat készítésével, amely az államfői jogkört pontosan szabályozza, illetve az államfői jogkör betöltését egy külön e célra létesült szervnek bízta meg. Bölöny Józsefnek a javaslatát a pártok tárgyalási alapul elfogadták és a közeljövőben, a nemzetgyűlés összehívése után rögtön a nemzetgyűlés elé kerül a kérdés.

A javaslat szerint az államfőt megillető jogok teljes egészét az eddigi megosztottság helyett öttagú tanács gyakorolná. Az öttagú tanács, amelynek neve valószínűleg kormányzótanács lesz, a következőkből áll: elnöke a nemzetgyűlés elnöke; három tagja: az ország három legnagyobb demokratikus pártjának három tolyan, a pártok által választott tagja, aki nem nemzetgyűlési képviselő; egy tag pedig a nagykorú, teljesjogú magyar állampolgárok sorából kerülne ki, akit a nemzetgyűlés választana ki. Ennél a választott tagnál is kikötik, hogy az illető nemzetgyűlési képviselő nem lehet.

Értésülésünk szerint a kormányzótanács törvényben való rendezését a közeljövőben összehívó nemzetgyűlés végleg tető alá hozza és ezzel rendeződik az államfői jogok gyakorlásának kérdése is.

örletéért kéthónapi fegyházra ítélték. Eddigi fogságával egy hónapot töltöttnek vettek. Az ítélet jogerős.

Göring és Kesslering fogságbaesett

A londoni rádió jelentése szerint Göring és Kesslering a szövetségesek fogságába esett.

Ugyanez a londoni rádió közölte, hogy a norvég fasiszták vezetője, Quisling önként jelentkezett az oslói rendőrségen, ahol letartóztatták.

Örökre eltiltottak a nyilvánosságtól tíz író

A Magyar Művészek Szabadszervezetének írói igazolócsoportja közzétette azoknak a névsorát, akiket az eddigi igazolások során az írástól, illetve a nyilvánosságtól mindörökre eltiltott.

A színpadi szerzők közül mindörökre eltiltotta a nyilvánosságtól az igazolóbizottság Eszterhás Istvánt, a regény- és darabíró, dr. József Ferenc főherceget, Kovács Aladárt, a színdarabíró, a Nemzeti Színház volt igazgatóját, Bubik Árpádot, Fedák Sárít, aki írói babérokra is pályázott, Nyíró Józsefet, Ságodi Józsefet, Vaszary Jánost, Vértés Lajost, a színész-drámaíró, Vitéz Tibort.

FÉRFI FEHÉRNEMŰT,

tökéletes szabással készült a Tiszántúli Fehérmű Művek Vár-utca 2. szám, telemelet

ANYÁK NAPJA: MÁJUS 13

A fenti dátumra tisztelettel felhívjuk n. b. vásárlóink figyelmét.

a debreceni VIRÁGKERESKEDŐK

Férfi, női ruhát,

fehérműt, bútor, szőnyeget, edényt, porcellánt, varrógépet állandóan vesznek és eladnak.

GYÖRI VILMOS ószeres Miklós-n. 34.

CSIPKE, FÜGGÖNY

és ágyterítő anyag nagy választékban

kapható HAAS FÜLÖP és Fiai féle R. T.-nél

Ferenc József-ut 58. szám. (Megyeháza mellett.)

Magánnyomozó

Gálocsy, Zöldfa-u. 3. Rendőrségi és 20 éves magánygyakorlatával nyomoz, informál vagyoni, személyi, családi ügyekben. — Leír, másol Gálocsyú íródjára. Zöldfa-u. 3.

ÓLOMKRISTÁLY nagy választékban

Takácsnénél

PIAC-UTCA 22.

Aranyat ezüstöt, ékszert MAGAS ÁRBAN VESZEK

Vásároljon

KISS-nél

VÉTEL Szövetek, selymek, vásznak ELADÁS
PAPP Textil-Divatáru Dégenfeld tér 4.
kereskedés

A NÉPLAP HANGVERSENYE A SZEGÉNYORSU DEPORTÁLTAK JAVÁRA. VEZETI SZENKAR DEZSŐ ZENESZERZŐ
Hatalmas művészi műsor.

Szombat délután fél 6 órakor az Arany Bika dísztermében
Jegyek: Néplap, Bika, MADISZ és Kultúra könyvkereskedésben.

Kérelmek Debrecen város társadalmához

Kapcsolatban a mai nagy örönnappal, amikor örömmel és bizakodással minden bízunk a városunk jövőjében, szeretném megköszönni az önkéntesek és a városi tisztviselők munkáját, akik a városunk érdekében dolgoznak.

Felhívom Debrecen város minden lakosát társadalmi különbség nélkül, hogy akik velünk együtt éreznek és sebesültek, valamint rokant katonáinknak ezt a napot kellemessé és megelégedteté akarják tenni, természetbeni adományokkal a nemes célra támogassanak. Ha családonként legalább egy katonát tehetséghez mérten mindenki megvendégl, úgy bizonyára a megvendéglés kivánt 5—6000 katonának biztosítani fogjuk megelégedettségét. Kérem a tehetősebb gazdákat, hogy tej és tejtermékekkel, másokat liszttel, szalonnával, ki mivel teheti, járuljon hozzá ezen megvendégléshez, hogy sebesülteinket meleg kávéval és kaláccsal is elláthassuk. Azt is kérem, hogy aki teheti fehérpapírt, vagy abból készült néhány darab zacskót hozzon magával, hogy a szeretetsomagokat elkészíthessük. Aki teheti lisztet és készüteményeket sziveskedjen küldeni.

Ugy a természetbeni, mint egyéb adományokat szombaton délután 5 óráig sziveskedjenek Domokos Lajos-utca 28. szám alatti lakásomra eljuttatni.

Zeke Antalné

VI. Honvéd Helyőrségi Kórház felügyelőnöje.

KABÁTOK KOSZTÜMÖK izléses kivitelben

MÓZSIK LÁSZLÓ női divattermében Vár-u. 4.

